

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas  
 Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ  
 Atsakomasis redaktorius  
 Dr. Egaz Muniz Moreira Landim  
 Faktinis Redaktorius  
 Stasys Vancevičius  
 Rankraščius redakcija taiso savo nuostū-  
 ra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo  
 ir savo lėšomis negražina.  
 Už apmokamus skelbimus neatsako.

# LIETUVIŠ

O maior e mais antigo jornal lido na America do Sul  
 Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:  
 Brazilijoj metams 12 mlreisių, pusmečiui  
 6000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: me-  
 tams 15 mlreisių, pusm. 8 mlr.  
 Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 mlr  
 pusmečiui 10 mlr.  
 REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS  
 ADRESAS:  
 Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925  
 Caixa Postal 1764 São Paulo.

11-ti METAI.

SAO PAULO, 1939 m. Kovo - Marčo mėn. 25 d.

NR. 12 (533)

## VOKIETIJA SMURTU UŽGROBĖ KLAIPĖDOS KRAŠTA

Vokietijos ultimatas Lietuvai. Lietuva jėga ir smurtu priversta per 5 dienas atiduoti Klaipėdos kraštą. Didelis susijaudinimas Lietuvoje. Viso pasaulio lietuviai protestuoja prieš grobonišką Vokietijos žygį.

### Lietuva jėga priversta atiduoti Klaipėda Vokietijai

Šiomis dienomis visi laikraščiai mirgėjo aliarmuojančiomis žiniomis apie Lietuvą. Lietuva jėgos spaudžiama buvo priversta atiduoti Klaipėdą Vokietijai. Šis skaudus Lietuvos valstybei ir visai mūsų tautai smūgis giliai sujaudino ne tik viso pasaulio lietuvius, bet ir visus geros valios ir taiką mylinčius žmones. Groboniškas Hitlerio žygis Lietuvos atžvilgiu dar kartą visam pasauliui parodė, kad Vokietija purvinu batų mina teisę ir teisingumą ir aukščiau visko stato jėgą ir smurtą.

Neturėdami tiesioginių ir platesnių žinių apie įvykius iš Lietuvos tuo tarpu negalime plačiau ir teisingai nūsviesti apie visą padėtį. Tenka remtis vietos laikraščių žiniomis. Kovo 23 dieną vietos laikraščiai paskelbė priverstinio Lietuvos su Vokietija susitarimo tekstą. Mi nėtas susitarimas taip skamba: „Vokiečių Reicho kancleris ir Lietuvos Respublikos Prezidentas pagal politinį susitarimą nutarė gražinti Klaipėdos teritoriją Reichui ir tuo likviduoti tarp abiejų valstybių nesupratimus ir atidaryti kelią draugiškoms vokiečių-Lietuvių santykiams. Tam tikslui Reicho kancleris su teikė įgaliojimus Joakimui Von Ribbentropui ir Lietuvos Respublikos Prezidentas suteikė įgaliojimus užsienių reikalų ministrui Juozui Urbšui ir Lietuvos Pasirūpinimo ministrai Kazimui Skirpai. Pasikeitus įgaliojimų raštais susitarta:

1. Versalio taikos sutartimi atskirtas Klaipėdos kraštas nuo šios dienos prijungiamas prie Vokietijos teritorijos.  
 2. Iš Klaipėdos krašto tuojau pasitraukia Lietuvos kariuomenė ir policija.  
 Lietuva apsiima prižiūrėti, kad Klaipėdos teritorija po evakuacijos būtų palikta tvarkoje. Essant reikalui abi valstybės pas kirs komisarus, kurie prižiūrės valdiškųjų įstaigų perdavimą.  
 Kiti klausimai, liečiantieji Klaipėdos teritorijos prijungimą prie Reicho, o ypač ekonominei, finansiniai ir vietos vokiečių-lietuvių reikalai bus sprendžiami atitinkamais įstatymais.  
 3. Imant domėn Lietuvos ekonominius reikalus Klaipėdos uoste bus įsteigta laisva zona Lie-

tuvai. To uosto tvarkymo smulkmenos bus nustatytos atskiru susitarimu.

4. Susitarimo sutvirtinimui ir vokiečių-lietuvių draugiškų santykių geresniam išsivystymui abi valstybės pasižada neleisti jėga įsikišti betkuriai trečiajai valstybei prieš vieną ar kitą šalį.

5. Susitarimas galioja nuo jo pasirašymo dienos.

Vokiečių ir lietuvių įgaliojimai pasirašo šį susitarimą.

Susitarimo tekstas suredaguotas vokiečių ir lietuvių kalbomis.

Berlynas 1939 m. kovo 22 d.  
 Pasirašo: „Von Ribbentrop, Urbšys ir Skirpa“.

Nors susitarime Vokietija ir siūlo Lietuvai „draugiškus santykius“, tačiau Hitlerio draugiškumui šiandien labai sunku tikėti. Už Lietuvai padarytą skriaudą vokiečiai daug ko siūlo, bet kas gi tais pasiūlymais gali patikėti, kad jie tikrai nuoširdūs ir draugiški. Vokiškasis kumštis nekarta yra skaudžiai nusikriaudęs Lietuvai. Ir šiandien Lietuva neteisingai ir nesąžiningai skriaudžiama galingojo kaimyno.

Mūsų senajai tėvynei daromos skriaudos ir nuostoliai skaudžiai jaudina ir mus išeivius. Mes Lietuvai padarytą skriaudą ir smurtą labai giliai atjaučiame ir pergyvename. Tačiau Lietuvos nepasisekimai ir jos nelaimės teneatbaido nei vieno lietuviu nuo kovos už mūsų tautos švenčiausias teises ir laisvę. Tikėkime, kad dar ateis laikas, kada pasaulis susipras ir brutališkai kumščio jėgai bus padarytas galas. Už visus mūsų tautai skriaudas ir persekiojimus bus atlyginta. Šiuo kiekvienam lietuviui skaudžiu momentu nenusiminkime ir nenupulkime dvasioje, bet dar su didesne energija ir pasišventimu dirbkime. Dirbkime su viltimi, su pasitikėjimu savimi ir tikėkime, kad ne šiandien tai rytoj laimėsime.

Tinokime, kad šiuo momentu piktos valios žmonės ir mūsų tautos priešai skleidžia daug nepamatuotų gandų ir stengiasi skaldyti mūsų pajėgas. Netikėkime jokiems gandams ir visur ir visuomet būkime tvirti ir ištvermingi.

### Vokietija užėmė Klaipėdą ir jos teritoriją.

Paskutinėmis dienomis po Čekoslovakijos užėmimo Europoje pasidarė didelis sąjudis. Po pavykusio laimėjimo su Čekoslovakija Vokietija panorė žygiuoti Rumunijos link. Tačiau Anglijai ir Prancūzijai subruzdus Hitleris pabijojo žygiuoti į Rumuniją ir staiga savo grobonišką politiką nukreipė į Lietuvą. Lietuvos užsienių reikalų ministras J. Urbšys buvo pakviestas į Berlyną ir jam buvo įteiktas ultimatas, kuriame Vokietija griežtai pareikalavo per 120 valandų pasitraukti iš Klaipėdos krašto ir tą kraštą perleisti Vokietijai. Vokietijos užsienių reikalų ministras Von Ribbentropas įteikdamas ultimatumą pažymėjo, kad jei Lietuva priims ultimatumą be pasipriešinimo ir nepraus paramos kitų valstybių, Vokietija ims domėn Lietuvos ekonominius reikalus ir leis laisvai naudotis Klaipėdos uostu bei garantuos Lietuvos teritorijos neliečiamybę.

Ministru J. Urbšui su ultimatumu grįžus į Kauną skubiai buvo suauktas Lietuvos seimas. Lietuvos Ministrų Taryba posėdžiavo visą naktį, svarstė susidarusi padėtį. Vyriausybė priėmė išvados, kad dabartiniu momentu betkoks pasipriešinimas

Vokietijai būtų lygus Lietuvos Nepriklausomybės visiškam praradimui ir todėl, nors ir su didžiausiu skausmu ir nuostoliu Lietuvai perleisti Klaipėdą Vokietijai. Po vyriausybės nutarimo ir seimo patvirtinimo buvo atšaukta iš Klaipėdos krašto visa Lietuvos kariuomenė. Visos Lietuvos įstaigos Klaipėdos krašte taip pat likviduojamos.

Klaipėdos krašto evakuacija prasidėjo kovo 22 dieną. Kovo 23 dieną į Klaipėdą atvyko Hitleris ir vokiečių policijos bei kariuomenės dalys.

Klaipėdos krašto netekimas giliai sujaudino ne tik visą Lietuvą, bet ir viso pasaulio lietuvius. Ypatingai sujudo Amerikos lietuvių. Viso pasaulio lietuvių protestuoja prieš vokiečių smurtą ir yra pasiryžę kovoti už šimtmečius Lietuvai priklausiusį Klaipėdos kraštą.

Laikraščiai praneša, kad dėl Klaipėdos užėmimo susirūpino lenkai, kurie taip pat bijo vokiečių pavojaus. Anglija, Prancūzija ir kitos signitarinės valstybės, kurios buvo pasirašiusios Klaipėdos krašto statutą ir garantavusios jo neliečiamybę ne parodė beveik jokio susirūpinimo.

### Demokratinų valstybių blokas prieš Vokietiją.

Po Čekoslovakijos užgrobumo Anglija ir Prancūzija smarkiai susirūpino Vokietijos ekspansija centralinėje Europoje. Prancūzijos prezidentas Lebrunas su užsienių reikalų ministru Bonnet atvyko į Londoną svarbiems pasitarimams su Anglijos vyriausybe. Anglija ir Prancūzija deda pastangas sudaryti demokratinų valstybių bloką prieš Vokietiją ir Italiją. Į tą bloką norima įtraukti Sovietų

Rusiją, Lenkiją, Rumuniją, Pietų Slaviją ir Turkiją.

Kaip pavyks toks blokas sudaryti dar nežinia, nes Sovietų Rusija ir Lenkija laikosi labai neaiškiai ir nėra tikrų žinių ar jos prie to bloko prisidės. Jei aukščiau minėtos valstybės susitars ir sudarys sąjungą prieš Vokietiją ir Italiją, galimas dalykas, kad groboniška politika Europoje kelias bus užkirstas.

### Europoje padėtis nepaprastai itempta.

Paskutinėmis dienomis Europoje padėtis labai itempta. Prancūzijos ir Anglijos vyriausybės veda svarbius pasitarimus ir nori rasti kelią užkirsti Vokietijos žygiams Europoje. Prancūzų kiverčias su Italija taip pat kasdien įgauna vis aštresnes for-

mas. Rumunijos pasirošimas karui ir pagaliau Klaipėdos krašto užgrobumas daro padėtį labai rimtą ir itemptą. Visi laikraščiai rašo, kad kiekvieno momentu gali kilti karas, į kurį neabejotinai turės įsivelti daug

Europos valstybių ir net Amerika.

### Rumunija smarkiai ruošiasi karui.

Prieš kelias dienas Vokietija buvo įteikusi Rumunijai ekonominį ultimatumą. Rumunija, kitų didžiųjų valstybių patariama, pasipriešino Vokietijos reikalavimams. Iš visko matyti, kad Vokietija pretenduoja užgrobti Rumuniją, taip kaip užgrobė Čekoslovakiją. Rumunija paskelbė mobilizaciją ir visu smarkumu ruošiasi gintis nuo galimo vokiečių puolimo. Rumunija tikisi, kad kilus karui jai ateis pagalbą Sovietų Rusija ir kai kurios Balkanų valstybės.

### Hitleris atvyko į Klaipėdą.

Kovo 23 dieną vokiečių karo laivų į Klaipėdą atvyko Vokietijos diktatorius Adolfas Hitleris. Klaipėdos naciai Hitlerį sutiko su didelėmis iškilmėmis ir džiaugsmu, o Klaipėdos lietuvių su skausmo ašaromis ir neapykan- ta.

### Lietuvių S-gos Brazilijoj Valdybos telegrama Brazilijos Prezidentui.

Lietuvių Sąjungos Brazilijoj valdyba pasiuntė Brazilijos Prezidentui telegramą, kurioje protestuoja prieš Vokietijos užgrobumą Klaipėdos krašto ir prašo Brazilijos Vyriausybės užtarimo bei moralinės paramos nuskriaustai Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai.

### Lietuva galėsianti laisvai naudotis Klaipėdos uostu

Naujausios žinios praneša, kad Vokietija sutinkanti Klaipėdos uostą palikti visai laisvą ir leisti jį naudoti Lietuvai. Lietuva ir toliau per Klaipėdos uostą galėsianti laisvai eksportuoti savo gaminius ir importuoti iš užsienio. Taip pat pranešama, kad Vokietija garantuojanti Klaipėdos krašto lietuvių piliečių teises ir jų turto neliečiamybę.

TIK LIETUVIŠKAI SKAITYDA MAS VISKĄ ŽINOSI.



## Kaip kuriamas naujas Lietuvos uostas.

Dar taip neseniai Šventoje buvo galima rasti tik žiaurų šiaurės vėją, stiprias bangas ir smėlio „dykumas“. Paprastai šią vietą vadindavo Šventosios žvejų kaimeliu. Tačiau paskutinių metų Šventoji visai pakeitė veidą. Taip pat pasikeitė Šventosios kaimelio ir vardas. Dabar dažnai girdime net tris vardus: Šventosios uostas, Šventosios žvejų miestelis ir Šventosios vasarvietė. Kas buvo šioje vietoje prieš 2—3 metus, šios vietos jau nebepažinti. O ką jau besakyti apie tuos, kurie čia buvo prieš dešimtį ar daugiau metų! Juk neveltui sakoma, kad Šventoji savo veidą keičia ne metais, bet mėnesiais ir savaitėmis.

Šventosios uostas dabar tarnauja tik artimam žvejybai. Netrukus jis bus pritaikintas ir tolimai žvejybai. O tai jau reiškia, kad i Šventosios uosta galės inlaukti mažesni prekybos laivai.

Geru uostu Šventoji tapti turi geras sąlygas. Juk čia ir senovėje yra buvęs uostas. Ir kiek yra iki šiol žinių užsilikę. Šventoji net konkuravusi tu laikų Rygos uostui. Tik dėl Rygos uostui palankių valdovų, Šventosios uostas jų įsakymų buvo užnūlitas ir Rygai konkurencija sustabdėta.

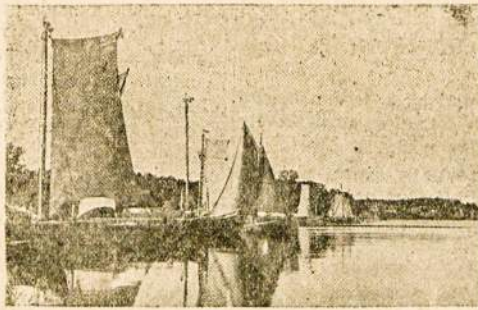
Šventosios uostas buvęs užpiltas 1701 metais. Lenkijos karaliaus ir Lietuvos kunigaikščio Frydricho Augusto įsakymu. Tai Frydrikas padarė, aišku, tik Rygos prekybinių sluoksnių sukurstėtas.

Kad prie Šventosios upės žiočių uostui kurti geros sąlygos, anuoln prekybininkai tai jau buvo senai pastebėję ir rūpinosi gauti leidimą šioje vietoje uosta statydinti. Ir kiek žinoma, karalius Jonas III 1685 metais toki leidimą buvo davęs.

Atėmus nepriklausomybę ir patūrį, vyriausybė i Šventosios uosto statybą atkreipė tinkama dėmesį. Pirmaisiais metais jau buvo tiriamos sąlygos ir daromi projektai. Projektas buvo priimtas trijų etapų: Šventosios uostui augti ir plėstis. Pirmas etapas — mažas žvejų uostas 3—4 metru gylumo, antras etapas — vidutinis žvejų uostas 5—6 metru gylio ir trečias etapas — didelis žvejų uostas 7—8 metru gylio. 1925 metais jau buvo pastatytas pietų molas 380 metru ilgio ir 1926 metais pastatytas šiaurės molas 230 metru ilgio. Taip pat pastatyta tais m. meteorologijos stotis, vandens matavimo stotis ir sandėliai. Sekančiais metais pastačius dar krantines ir sustiprinus kopas, jau ir buvo atlikta pirmojo etapo statyba. Atlikus šias statybas, toliau buvo kovojeama su smėlio užnešimais ir studijuojami tolimesni statybos projektai bei įvairūs žvejybos klausimai. Praėjusiais 1938 metais buvo pastatyta dar 250 metru molo. Ir kai bus pravestas antras numatytas molas ir įplauka pailinta iki 5 — 7 metru, tada Šventosios uostas tiks ir tolimai žvejybai. Tada bus galima radėti galvoti ir apie silkio vejojimą bei apdirbimą. O šioje srityje keliolika šimtų naujųmonių gaus pelningo darbo.

Išdas, turėdamas daugiau pajamų, savaime palengva amartizuos idėta i uosto statybą kapitalą. Be to, importuodamės kas metai didelius kiekius silkio, paliekame užsienyje stambias sumas.

Sukūrus savo silkio žvejyba, tie pingai liktų savame krašte. Vyriausybė atkreipė dėmesio ir i žvejų padargus bei laivus. Su vyriausybės parama, dabar žvejai aprūpinami išsimokėjimui moderniais laivais — kuteriais. Šių kuterių statyba buvo atlikta čia pat vietoje, uosto dirbtuvėse, tik motorai buvo įvežti iš užsienio. Tokiais kuteriais žuvis greičiau pristatomos i krantą, o be to, ir žvejai jūroje yra saugesni. Tokiu kuteriu per metus galima sugauti iki 30.000 kg. žuvis. Vienas kuteris, žiūrint motoro bran-



Vaizdas iš žvejų uosto Šventosios.

gumo kainuoja apie 15.000 litų ir daugiau kuris atiduodamas 3—4 žvejų grupei išsimokėtina.

Kartu su uostu dabar kuriasi ir modernus žvejų miestelis.

Vedamos naujos gatvės, platinami keliai, — vieškeliai ir statomi mūriniai modernūs žvejams namai. Namai, kaip ir kuteriai, su visiu sklypu duodami žvejams išsimokėti ilgiems metams. Dabartiniu metu Šventoje yra žymiai didesnis judėjimas kaip prieš 2—3 metus. Tas judėjimas dar daugiau prasidėjęs, jei čia įsikurtų viena kita pramonės įmonė, kuris šių vietų gyventojams duotų darbo.

Nėra čia pamiršti žvejų švietimo ir socialiniai reikalai. Pastatyta moderni, didelė pradžios mokykla su žvejų skyriumi. Neseniai įsteigta viešoji valstybinė biblioteka. Socialiniams žvejų reikalams aprūpinti yra įsteigtas savišalpos ir mirties fondas, kurio tikslas yra padėti nelaimėms iškritiems žvejams ar jų roje žuvusio šeimos nariams.

Moderniojo Šventosios miesto planą pagal naujausius urbanizmo nuostatus parengė Vidaus Reikalų Ministerijos Statybos Inspekcija. Pagal tą planą Šventosios miestelio žemė suskirstyta i 400 atskirų sklypų, po maždaug 2.500 kv. metrų kiekvienas. Iš to matyti, kad per eilę metų čia įsikurs modernių 400 žvejų kolonijų — so dybų.

Tiesa, susisiekimo reikalai čia daug dar reikia tvarkyti. Jau laikas būtų pagalvoti Šventosios uostą sujungti geležinkelio su Darbėnais arba su Kretinga. Juk Šventosios uosto planė yra numatyta geležinkelio stočiai vieta, reiskia ir planą dirbant buvo galvojama, kad geležinkelis čia būtina reikalingas.

Šventoje būtų labai naudinga įsteigti amatų mokykla. Toje mokykloje būtų vienas skyrius pritaikytas žvejų laivų statybai. To skyrusias mokiniai di-

veik elgetos“, korespondentas duoda savo pasikalbėjimą su, grįžusiu iš P. Amerikos, DULR pirm. p. R. Skipičiu.

Būdamas pats ūkininkas ir pažindamas gyvenimą Brazilijoje, randu, kad Lietuvos žmonės panašiais straiipsniais yra klaidingai informuojami apie lietuvių ūkininkų Brazilijoje gyvenimo sąlygas. Kaip gyvena kitose P. Amerikos valstybėse lietuviai ūkininkai, nežinau ir dėlto nerašysiu, bet dėl Brazilijos lietuvių ūkininkų turiu pasisakyti štai ką:

Brazilijos lietuviai žemės ūkyje savarankiškai pradėjo įsikurti tik prieš keletą metų. Jei ir yra kuris seniau įsikūręs, tai tokius galima ant pirštų suskaičiuoti. Kuo ne visi kūrėsi be jokio kapitalo. Ne vienas, kai jam mieste pritrūkdavo darbo, važiuodavo i interijorą—krašto gilumą, susitardavo su kuriuo žemės savininku ir dirbdavo žemę iš pusės ar kitokiomis sąlygomis. Kiek užsidirbęs, imdavo žemę išsimokėjimui ir tada jau tapdavo tikru ūkininku. Nors ir dabar yra dar nemaža ūkininkų, kurie belaukdami lietuviškos žemės ūkio kolonijos sukūrimo, žemės neperka, bet ją nuomoja. Per keletą metų stebūklų nepadaro, bet iki šiol jau ne vienas darbūstas lietuvis suspėjo žemės ūky pusėtinai įsigyventi. Juk ir Lietuvos naujakuriai, kurie gavo žemę veltui ir dar valdžios pašalpų, tik per keliolika metų sugebėjo savo ūkius vidutiniškai sutvarkyti. Visi Brazilijos ūkininkai turi viltį už metų kitų prasigyventi. Dar iki šiol man neteko sutikti ūkininko, kuris būtų visai nusivylęs žemės ūkiu. Jei ir buvo nusivylusių, tai tas buvo pačioj emigracijos pradžioj, kada lietuviai dar nepažino vietos sąlygų. Priešingai, dabartiniu laiku, netik aš, bet ir kiti ūkininkai pasidžiaugiamė, kad ūkyje dirbti yra kur kas sveikiau, smagiau ir geriau apsimoka, negu fabrike už nedidelį atlyginimą.

P. Skipitį labai nuąsindino trobos be langų ir grindų, kokiose bemaž visi Brazilijos ūkininkai gyvena. Lietuvoje, kur būna šalta žiema, šlapias ruduo, ilgos naktys, troba kiekvienam yra gyvenimo pagrindas, nes žmogus didįjąją savo laiko dalį yra priverstas praleisti troboje. Čia Brazilijoj troba yra tik priedanga nuo lietaus ir poilsio vieta, nes visas mūsų gyvenimas ir darbas vyksta lauke. Mes savo dėmesį pradžioje kreipiame ne i trobą, bet i lauką, iš kurio tikimės sau naudos. Ateityj, pra-

## Lietuviai koncentracijos stovyklose Prancūzijoje.

Lietuvos užsienių reikalų ministerija gavo iš savo atstovybės Paryžiuje pranešimą, kad Prancūzijos koncentracijos stovyklose, tarp ispanų pabėgėlių, esą apie 150 lietuvių, kurie įvairiais keliais buvo nuvykę savanoriais i ispanų respublikonų kariomėnę ir dabar, po Katalonijos žlugimo perbėgę i Prancūziją. Lietuvos vyriausybė nedavė leidimų savo piliečiams vykti nei į nacionalistinę, nei respublikoniskąją Ispaniją ir ten dalyvauti svetimokrašto pilietiniame kare. Todėl dabar vyriausybė negali urmu gelbėti visus koncentracijos stovyklose atsidūrusius lietuvius. Jų tarpe gali būti daug tokių, kurie Lietuvos visai nepažįsta ir yra jos išsižadėję. Atrodo, kad Lietuvos vyriausybės įstaigos teiks pagalbą lietuviams ar Lietuvos piliečiams tikrai pagal ats kirai jų paduodamus prašymus išaiškinus prašytojų asmenybę. Taip pat ir giminius Lietuvoje gali kreiptis i atitinkamas įstaigas su prašymais gražinti Lietuvon jų gimines iš Prancūzijos koncentracijos stovyklų. Po Katalonijos žlugimo i Prancūziją ispanų pabėgėlių užplūdimas buvo toks staigus ir gausus, kad prancūzai nesugebėjo jiems su teikti nors kiek pakenciamesnes sąlygas. O visus perbėgusius karius, kurių esą apie 400 tūkst tančių, suvarė i koncentracijos stovyklas. Tos stovyklos tai tik spygliuota viela aptverti žemės plotai, be jokių pastatų. Žmonės čia vargsta po atviru dangum, keždami nuo vėtrų, lietaus ir šalčio. Išskankinti žmonės čia su gulta ant dumblinos žemės, ir dažnas užmiega amžinai.

Prancūzų vyriausybė susirūpi nusi, kur padėti tuos pabėgėlius. Prancūzija jau yra priglaudusi daug politinių emigrantų iš Rusijos, Vokietijos, Italijos. Kai kurie tokie emigrantai yra padarę prancūzams daug nesmagumų.

Buvo tikėtasi, kad nekomunistus ir ne anarchistus priims Ispanijai giminingos Pietų Amerikos respublikos, o anarchistus ir komunistus — Sov. Rusija. Tačiau už respublikų pasiuntiniai, pamatę nugalėtų ispanų respublikonų pragarą, išvaziavo o Sov. Rusija net nedavė atsakymo i užklausimą, ar ji priims nors komunistus.

sigyvenę, galėsime ir geresnes trobas pasitaisyti.

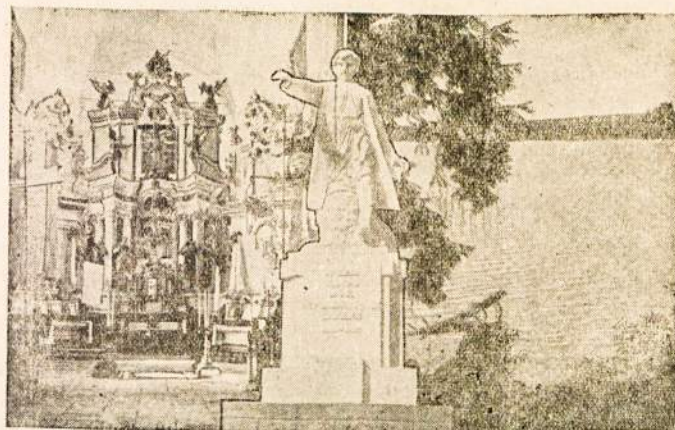
Darbas fabrike už menką atlyginimą, vergavimas svetimiešiams kiekvienam dakarto ir delto, kad ir menkiausias ūkininkas, vos įsikūręs žemės ūky, yra patenkintas, kad gali gerai išmaitinti savo šeimyną ir gyventi savarankiškai, dirbdamas pats sau. Dėl atėties nė vienas ūkininkas nedreba ir turi viltį prasigyventi. Su visokiais vabzdžiais ir kitokiais „bišiais“ lietuvis ūkininkas jau yra pripratęs kovoti ir jie jo nebaido. Pagaliau, ne visur tų „baisenybių“ yra. Brazilija pati šalis ir joje rasime visokio klimato ir visokių sąlygų gyventi.

Daugiausia mūsų nerimą kelia tas, kad niekas nesirūpina mus surinkti i krūva, i lietuvišką koloniją, kur bendrai galėtume siekti ekonominės ir kultūrinės gerovės. Išsiskaidžiūsius gi po šią didžiulę valstybę lietuvis ūkininkus laukia didžiausias nutautėjimo pavojus.

Ūkininkas.

## Ką rašo apie mus Lietuvoje.

Netyčia man pakliuvo „Ūkininko Patarėjas“ š. m. 7 nr., kuriame po antgalviu „Lietuviai ūkininkai Pietų Amerikoje be-



Budingi Lietuvos vaizdeliai.

# Vietos lietuvių gyvenimas.

## LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS POSĖDIS.

Praeitą šeštadienį Lietuvių Namuose įvyko

Lietuvių S-gos Brazilijoje plenumo posėdis, kuriame aptarta keli svarbesni klausimai ir išrinkta nauja S-gos valdyba. Posėdį atidarė pirmininkas A. Majus ir į prezidiumą pakvietė Garbės Pirmininką Konsulą p. A. Polišaitį, Dr. J. Zabrockį, Vysk. M. Valančiaus mokyklos tėvų komiteto pirmininką P. Narbutį ir mok. J. Jurgilą.

Į naująją Lietuvių S-gos Brazilijoje vykdomąją valdybą buvo pasiūlyta keletas kandidatų. Absolutine balsų dauguma į naująją valdybą išrinkti: pirmininku Lioginas Gaigalas, sekretorium Edvardas Pažėra ir iš dininku Juozas Jurgilas.

Senosios valdybos vardu susirinkusiems organizacijų ir mokyklų atstovams už pasitikėjimą padėjo S-gos pirmininkas A. Majus, kuris taip pat palinkėjo naujai valdybai išvėrimės ir geriausio pasisekimo visuose darbuose.

Reikšmingą kalbą susirinkimo pabaigoje pasakė ir S-gos Garbės Pirmininkas p. Konsulas A. Polišaitis, kuris pažymėjo, kad naujai valdybai teks labai daug dirbti, nes S-gos darbų priešakyje stovi daug svarbių reikalų ir rūpesčių. P. Konsulas naujai valdybai palinkėjo dirbti su pasišventimu lietuviškąjį kultūrinį darbą mūsų tautos garbei ir kolonijos labui.

Susirinkimas praėjo jaukioje nuotaikoje.

K-as.

## SUSIRŪPINIMAS KLAIPĖDA.

Paskutinėmis dienomis visuose vietos laikraščiuose buvo labai daug rašoma apie Klaipėdą ir Lietuvą. Aliarmuojančios žinios apie Vokietijos pasikėsinimus į Klaipėdą giliai sujaudino visą mūsų koloniją ir sukėlė didelio susirūpinimo.

Kiekvienam lietuviui ir svetur gyvenančiam jo senosios tėvynės likimas ir jos reikalai yra nepaprastai svarbūs. Todėl bet koks tėvynei grėsiantis pavojus ir išėivijoje sukelti didelį susirūpinimą. Ir mums išeiviams begalo skaudu, kad Europoje vis daugiau pradeda įsigalėti brutališka kumščio jėga, nuo kurios ir mūsų senajai tėvynei Lietuvai tenka nukentėti.

Matydami tėvynei pavojų dar daugiau suglauskime savo eiles ir dar su didesniu pasišventimu dirbkime savo tautos labui.

Išivis.

## SMARKIAI PLEČIASI S. PAULO MIESTAS.

São Paulo miestas nepaprastai greit auga ir plečiasi. Ypačiai paskutiniu laiku miestas pradėjo labai plėstis. Įvairių priemiesčių žemių savininkai savitarpį konkuruodami parduvinėja sklypus ilgalaiškai išimokėjimui. Kadangi mieste būtų nuoma brangi, tai kiekvienas stengiasi, kad ir tolimam priemiesty įsigyti žemės sklypą ir pasistatyti nuosavą namuką. Žemės sklypus perka daugiausia

darbininkai. Pažymėtina, kad lietuviai darbininkai ypatingai daug sklypų perka. Be Vila Zelinos, Vila Belos ir kitų tirštai lietuviams apgyventų rajonų, lietuvių jau daug randame įvairiuose kituose naujai besikuriantuose S. Paulo priemiesčiuose. Lietuviams darbininkams reikėtų stengtis pirkti sklypus ir statyti namukus tose vietose, kur gyvena didesnis skaičius lietuvių. Jei lietuviai perka sklypus ir naujose vietose, tai būtų labai pageidautina, kad jie kur tūsi organizuotai.

Darbininkas.

## J. BAUŽIO KRAUTUVĖJE PAR DUODAMAS „LIETUVIS“.

Neseniai atidarytoje p. J. Baužio krautuvėje Vila Zelinoje (prie Lietuvių katalikų Šv. Juozapo bažnyčios) yra platinamas „Lietuvis“. Skaitytojai „Lietuvį“ p. J. Baužio krautuvėje gali gauti nusipirkti tuojau laikraščiai išėjus.

## ŽINIOS IS LIETUVOS ORO PAŠTU.

„Lietuvio“ redakcija žinias iš Lietuvos dabar gauna oro paštu. Žinias siuntinėja Visuomeninio Darbo Vadyba. Oro paštu žinios iš Lietuvos ateina maždaug per 6—7 dienas. Tokiu būdu „Lietuvis“ dabar turi gali mybę patiekti skaitytojams pačias naujausias žinias iš Lietuvos.

## GERAS RYZIŲ DERLIUS.

Santos—Juquia geležinkelio linijos apylinkėse irgi yra įsikūrusių lietuvių kolonistų. Kadangi šiose vietose žemės paviršius yra nuo 30 ligi 100 metrų virš jūros paviršiaus, tai klimatas čia karštas ir drėgnas. Žemė vidutinio derlingumo. Daugiausia tinka bananamams, ryžiams, kurūžams ir kitiems augalams, kurie mėgsta karštą ir drėgną klimatą.

Lietuviai kolonistai šiose vietose daugiausia sėja ryžių ir sodina kukurūzų. Kadangi šį met dažnai lijo ir oras buvo labai šiltas, tai ryžiai beveik visur gerai užderėjo. Iš ryžių kolonistai turi daugiausia pajamų, nes juos labai lengva parduoti.

M. Jankauskas.

## NELEISKIME SAVĖS IŠNAUDOTI.

Bom Retiro rajone yra ypatinai daug įvairių siūvyklų, kuriose dirba labai didelis skaičius lietuvių siūvyklų ir darbininkų. Daugumas siūvyklų savininkai yra žydai. Daugelis siūvyklų, kurios turi didelį pelną, nes moka darbininkams mažą atlyginimą nesidrovį įvairiais būdais išnaudoti darbininkus. Yra siūvyklų, kuriose darbininkai išdirbę po keletą metų visiškai negauna atostogų, nors jas pagal įstatymus turi teisę gauti kiekvienas darbininkas. Dėl atostogų

## Gyslų išputimai

ir kojų žaizdos, gydoma be injekcijų ir operacijos DR. ADOLPHO FLAKS, Av. São João, 536 2° andar Tel. 4-5327 nuo 9—11 ir nuo 3 iki 6 val. v.

ir kitokio išnaudojimo lietuviai darbininkai dažniausiai tyli ir kenčia, tuo tarpu Darbo Departamentas ir kitos darba kontroliuojančios valdžios įstaigos visai apie tai nežino. Lietuviai yra sąžiningi, patvarūs

darbininkai, bet jie nepri valo leisti savęs taip nesąžiningai išnaudoti. Jei mus kas nesąžiningai skriaudžia ir nesilaiko darba tvarkančių įstatymų, tai mes neprivalome tylėti, o kreiptis į vietines valdžios įstaigas, kurios sudraus nesąžiningus darbdavius.

Siūvėjas.

## I PAUSSŲ APYLINKĖSE.

Pastaruoju laiku čia eina ryžių kirtimas. Ryžiai šiemet išskiriant mažą dalį kuri nukentėjo nuo sausros, gerai užderėjo. Kukurūzai ir fasoliai taip pat geri. Šiose apylinkėse gyvena lietuvių veiki visi turi pasisodinę ryžių, fasolių ir kukurūzų, todėl neatsižveigiant į daug žemės už praeitų metų ryžių kainas, lietuviai vis tik turės pelno.

Yra lietuvių, k. t. Venslauskų šeimyna, kurie jau turi prikūle 200 maišų ryžių.

Ryžių 60 kilų maišui mokama apie 20 milreisy, pupelių 35—40 milreisy ir kukurūzai 17 milreisy maišui.

Nekurie iš lietuvių užsirašė rugių ir kviečių sėklų ir šiais metais mėgins juos sėti.

K. Gruzdas.

## REIKALINGI DARBININKAI

Į mezginių fabriką (malharia), kurie moka dirbti su „rektalinėmis“ mašinomis. Taip pat reikalingos siūvėjos mezginių siūvimui.

MALHARIA CONRADO  
Rua Santa Ephigenia, 169  
São. Paulo.

## ŠILTI VALGIAI IŠTISA DIENĄ!

Eisbeinas . . . . . 2\$500  
Canija . . . . . 1\$560  
Kotletas su ryžiais . . . . . 1\$200  
BRAHMA CHOPPS. Geras patarnavimas

BARAS IR RESTORANAS „LEÃO“  
Av. São João, 284 (prie centr. pašto)

## REIKALINGI DARBININKAI

Į mezginių fabriką (malharia) reikalingi darbininkai prie rektolinių masinų. Dėl sąlygų kreiptis: MALHARIA WALBE, rua Ribeiro de Lima, 485 S. Paulo.

## LUZ STOTIES LAIKRAŠČIŲ KIOSKE GALIMA GAUTI ĮVARIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, ŽURNALŲ IR LAIKRAŠČIŲ.

# KAIP GYVENA IR DIRBA MŪSU ŪKININKAI S. PAULO PROVINCIOJE.

St. Vancevičius.

Kelionė motociklu į Caiuby apylinkes.

Įvairiose São Paulo estado vietose gyvena gana daug lietuvių ūkininkų. Kiek yra S. Paulo estate iš viso mūsų ūkininkų sunku pasakyti, bet reikia manyti, kad jų skaičius siekia arti kelių šimtų.

Lietuviai ūkininkai yra išsimėtę po įvairias vietas mažomis grupėmis ir pavieniais. Mažomis grupėmis lietuvių ūkininkų užtin kame kolonijoje Barão de Antonina, Caiuby, Santa Barbara, Nova Odessa, Angatuba, Ourinhos, Prezidente Alves, Pennapolis ir kitose apylinkėse. Kiek žinome, lietuviai ūkininkai S. Paulo estate ir kitur gyvena geriau už miestų darbininkus. Kadangi gyvenimas mieste darosi kaskart sunkesnis, tai susidomėjimas žemės ūkiu didėja. Daug lietuvių darbininkų galvoja mesti sunkų, blogai apmokamą darbą mieste ir kurtis žemės ūkyje. Lietuvių ūkininkų gyvenimu ir darbu vis kaskart pradeda daugia domėtis.

Prieš porą savaitių ir aš su mok. J. Jurgilu nusprendžiau apsilankyti lietuvių ūkininkus Caiuby apylinkėse. Kad kelionė būtų įdomesnė nusprendėm važiuoti motociklu. Iš S. Paulo išvyko me apie 2 val. po pietų. Oras pasitaikė gražus ir sausas.

Iš S. Paulo iki Jundiahy kelio nebuvo maloni, nes kelias labai kalnuotas, nepaprastai vingiuotas ir reikalavo nemaža atsargumo. Nuo beveik kasdien lyjančio smarkaus lietaus kelias gerokai apgadintas, duobėtas ir motociklo kelionei nepavydėtinas. Tik nuo Jundiahy į Campinas ir iš Campinas iki Villa Americana kelias buvo žymiai geresnis.

Apylinkės.

Nuo S. Paulo iki Jundiahy keliu važiuojant vaizdai nelabai

jaukūs, nes žemė labai bloga ir mažai kur kultivuojama. Atrodo kad vietos menkai apgyventos. Tik kur nekur matyti dirbamų laukų nedideli plotai. Daugiau sia stambūs kalnai, apaugę krūmais ir nusususiu mišku. Apie 50 kilometrų nuo S. Paulo tenka pravažiuoti aukštą kalną „Serra de Cristal“, kuris turi apie 1000 metrų virš jūros paviršiaus. Nuo kalno viršūnės matyti plačiausios apylinkės ir vaizdas išvėtinias.

Jundiahy mieste kelių policija kiekvieno pravažiuojančio šoferio ir motociklisto patikrina dokumentus. Jundiahy truputį sustojome mažam poilsiui.

Nuo Jundiahy iki Campinas ir Villa Americana vaizdai žymiai pasikeičia. Čia jau matyti kukurūzų, cukrinių nendrių ir kitoki dirbami laukai. Apylinkės daugiau panašios į Lietuvos laukus, nes nėra didelių kalnų ir tuscųjų dykumų.

Campinas mieste taip pat truputį sustojome. Už Campinas miesto kelias buvo visai geras, tik vietomis per daug žviro ir smėlio.

Villa Americana miestelį pasiekėme į pavakarę, o Santa Barbarą jau visai temstant. Nuo Villa Americana kelias einantis į Piracicaba siauresnis ir blogesnis. Kol privažiavome Caiuby stotį jau visai sutemo. Važiavome tiesiai pas ūkininką Joną Vilką, kuris gyvena maždaug už 7 kilometrų nuą Caiuby stoties. Kadangi iš Caiuby į J. Vilko laزندą kelias labai blogas, tai motociklu naktį nebuvo galima važiuoti. Motociklą paikę Caiuby išėjome pėsti.

Svečiuose pas J. Vilką.

Kol nakties metu pėsti pasiekėme p. J. Vilką jau buvo apie 10 val. ir šeiminkus radome miegančius.

(B. d.)



## VĖL TURIME FUTBOLŲ KOMANDŲ.

## GRAŽI PERGALĖ.

MANDA.

Sp. S-gos „Lithuanijos“ Bom Retiro skyrius nutarė nepasitenkinti vien tik veik kasdieninėmis stalo teniso žaidynėmis ar dažna mankšta, bet kovo 19 d. pasirodo viešumoje su futbolu komandomis. Nors tai pirmos po ilgo tylėjimo ir snaudimo rungtynės, bet dabar šis skyrius pasirodė su gana stipriomis jaunųjų jėgomis. Sekmadienį, kovo 19 d. jie turėjo pirmąsias mėginimo rungtynes su „A. C. Maka bi“ „Cama Patente“ aikštėje Bom Retiro rajone. Rungtynes žiūrėjo visa tos padangės sporto jaunomenė. Rungtynės tikrai vertos dėmesio, tikrai gražu matyti taip rimtai ir ryžtingai kovojančius jaunosius lithuaniečius, kurie, vos pradėję futbolą žaidimą, jau sugebėjo laimėti net 2 : 0.

Bravo Bom Retiro jaunieji lithuaniečiai! Tęskite sekmingas kovas ir toliau, garsinkit lietuvių vardą ir šioje srytyje.

J. J.

/Pabaiga 8 pusl./

# Kiek japonai užėmė Kinijos žemių?

(M. k.). „R.“ bendradarbis gavo pasikalbėti su Kinijos ministru Vang Kingky apie dabartinę kinų japonų karo būseną.

— Japonai užpuolė, — pareiškė ministeris, — devynias Kinijos provincijas, tačiau kalbėti apie jų užėmimą reikia labai atsargiai. Japonai dar negali ten įsitvirtinti. Ten užėmę laikosi kai kuriose strateginėse pozicijose, kai kuriuos didžiausiuose miestuose ir susisiekimą arterijose. Tačiau jau už poros kilometrų nuo miestų baigiasi jų valdžia. Japonų žvalgai ir jų pozicijos nuolat kinų partizanų atakuojamos. Ten tik japonai saugiau jaučiasi, kur yra jų kariuomenės igulos. O tokių vietų nedaug.

Laikas, skaičius ir Kinijos plotas dirba kinų naudai. Visų pirma, skaičius. Turime neišsemiamus gyventojų rezervarus. Tai jau ne tik fizinė, bet ir moralė pajėga. Kinų tarpe nėra išdavikų; beveik nėra žmonių, kurie bent paabejotų, kad nėra prasmės toliau kovoti. Galu duoti pavyzdį. Vadinamoji centrinė Kinijos taryba Pekine, kuri turi vaidinti Kinijos valdžios vaidmenį tėra tik 6 kinai iš 26 narių. Daugiau jų japonai niekaip negalėjo surinkti.

Didelis kare veiksnys yra teritorijos plotas. Kinų vadovybė tai sumaniai išnaudoja ir japonai leidžiasi gilumon teritorijos įtraukiami ir, nepajėgdami sumušti kinų armijos laimi tik fikcinius laimėjimus.

Pagaliau laikas, kuris mūsų naudai dirba. Kinijos pacifikacija reikalinga ilgo laiko. Tai rodo Kinijos ligšiolinių perversmų istorija. Ir šiandien nukariuoti Kiniją reikalinga kelių dešimčių metų. Tiesa, moderniškai kovos būdai ir priemonės palengvina puolimą, tačiau naujoviškumas sustiprina ir mūsų gynimosi priemones.

— Japonai, — sako min. Vang Kingky, apsiskaitė, padarydami visų pirma moralę klaidą.

Neapykanta gimdo neapykan-

tą. Japonų imperialistiniai užsimojimai sustiprino kinuose atsparumą ir vieningumą kovoti. Dar japonai padarė ir strateginių klaidų, kai įžengė į Kinijos gilumą, nenumatydami kinų vadovybės planų, ir apsiskaitė. Tarėsi, kad pakaks pademonstruoti, pagązdinti ir pasiųsti porai mėnesių ekspediciją ir viskas bus laimėta. O dabar jau jiems paaiškėjo, kad karas ilgas ir kad karas griauia visą Japonijos ūkinę struktūrą.

Kinai nesukoncentravo vienoj vietoj savo karo priemonės. Pasirodė, kad tai būta išmintinga. Dabar mūšiai eina Hunano provincijoje, bet tai nereiškia, kad kitur jų nėra ir kad kitur kinai nesigina.

Labai gerai veikia kinų partizanai, kurie neduoda ramumo prieš užpakalinėm kariuomenės dalim.

Kinų ministeris, paklaustas apie Japonijos Kinijos karo tarptautinę reikšmę, atsakė, kad susidarė paradoksinė būseną.

Kinai kovoja už savo laisvę, drauge gina ir baltosios rasės Tol. rytuose bendradarbiavimo galimus. Japonų akcija tiesioginiai grėšia pavojais Angli-

jai, kadangi jų užsimojimai siekia net Indiją, Prancūzijai (Indokinai), Olandijai (olandų Indijos). Labiausiai pavojuje anglų interesai. O vis dėlto kinai palikti vieni sau, be jokios paramos. Tik tam tikrą svorį turi JAV prekybos uždraudimas su Japonija, kuri seniau apsirūpindavo amerikiečių karo reikmenimis.

Daug kinai turi moralės paramos. Tenykščiai europiečiai turi suorganizavę medicinišką kinų vaikams ir moterims paramą. Tą paramą kinai aukštai vertina.

## Kova su senatve.

Kijeve įvyko konferencija kovai su senatve. Mokslų akademijos pirmininkas Bogomolcas pareiškė, kad 60—80 metų nėra amžiaus riba, o tik perankstyva senatvė. Žmogaus dvasia dar jauna ir nori gyventi, o kūnas jau būna sugedęs. Ištyrus 50 senukų, kurie turėjo po 100—140 metų, pasirodė, kad pas juos nebuvo nei arteriosklerozės, nei kaulų trapumo, nei kitų taip vadinamų senatvės reiškinių. Tai gi, tie reiškiniai yra ligų, o ne senatvės, padaras. Visoje Rusijoje dabar yra 20.000 žmonių, kurie turi virš 100 metų.

Kol kas sėkmingiausia priemonė kovai su senatve, tai sausūymai 30—40 metų amžiuje.

— Keistų tvarinių yra pasaulyje. Amerikoj buvo sugauta žuvis, kuri vietoj žvynų turėjo plaukais apaugusią odą. Kitur tokių žuvų nėra pavykę užtikti.

— Lėktuvo propeleris turi ne paprastai didelį sukimosi greitį. Bet Brazilijos paukštėlis kolibrius skrisdamas judina savo sparnelius daug greičiau už propelerį.

Simas Bakšys.

# TYLIAJAM KAIME.

Per dieną klumpės graužia kojas;  
Ariu — akėju margus...  
Laukuos kviečiai vešliai bujoja,  
Namuose — kietas vargas.

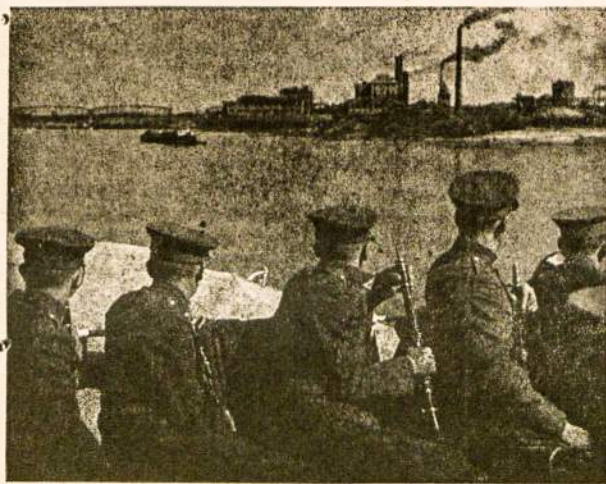
Malonu kaime ankstų rytą  
Prieš saulę žvilga rasos.  
Bet — ko mamytė taip pavyto?  
Kodėl dūkrūtės basos? —

Parduodu grūdus, mėsa, piena,  
Bet nēr kišenėj lito!  
Linams išplėšiau dobilienas,  
O pluošto kainos krito...

Dažnai prislėgia juodos mintys:  
Kuriems veltams gyventi?  
Bet — reikia laimė išmėginti!  
Reik naujas žingsnis žengti!...

Taip giedra sieloje iš ryto,  
Ramumas širdį glosto.  
Bet — bunda viešnios neprasytos  
Ir griaua laimės sostą.

Lietuva, 1935 m.



Lietuvos karių ekskursija.

## Jalinskaitis.

# Iš Brazilijos regionalinių papročių.

(Tąsa iš 11 Nr.)

Yra taip: mirę visuomet yra laidojami parapijos kapinėse, nežiūrint kaip toli jie gyventų. Tai nėra įstatymas, tai yra tik paprotys, kurio šventai laikomasi. Žmones laidoja visai be kars to. Tik retas pasituris fazendierius yra laidojamas karste. Paprastai numirėlius nešė neša į kapines, nežiūrint nuotolio.

Mirties niekas nebijo. Patys ligoniai kalba apie mirtį, kaip apie kasdieninį dalyką. Patys prašo kunigo, ruošiasi laiku į amžinybę. Niekas nelaukia pasakutinės valandos (kaip yra paprotys pas daugiau „apsišvietusius“ brazilus). Žmogui mirus, niekas neverkia, tik paprastai pasako: „Jau mirė tas ir tas“. Net artimiausi giminės nekreipia

į tai dėmesio ir dirba toliau savo darbus. Kartais pasitaiko, kad su mirusiu pasilieka tik moterys (žmona ir dukterys), o kiti šeimos nariai dirba. Atėjus laidojimo laikui, susirenka artimesnieji vyrai, susupa lavoną į baltą drobę, kurios galai kiek ilgesni už lavoną, nukerta storą nendrę (bambū brasileiro) prie jos supriai pririša drobės galus ir neša pasikeisdami į bažnyčią. Kartais tokia kelionė užtrunka apie 6—7 valandas.

Taip susuptas lavonas ir priristas prie lazdos tik galuose, kiek išlinksta. Tuomet šis ryšulys įgauna įgaubtą pavidalą, panašų į bananą. Todėl brazilų rašytojai ir pavadino baltai susuptą lavoną „Banana Branca“ (baltuoju bananu).

Pasitaikydavo kartais, kad at-

nešus lavoną bažnyčia būdavo uždaryta. Tuomet be jokių ceremonijų padeda lavoną ant žemės prie bažnyčios durų ir eina vienas vyras ieškoti kunigo. Kiti pasilikę sau linksmai šnekučiuojasi. Paskutiniu laiku klebonas padirbdinęs su solelius padėti atnešam lavonui. Bažnytinės apeigos neapmokamos, nes vietiniai gyventojai yra labai neturtingi ir retai kuris užmoka menką pinigų sumą. Pasibaigus bažnytinėms apeigoms lavonas nešamas į kapines. Šį kartą atišama storoji nendrė.

## V

### Vaikų laidotuvės.

Vaikų mirtingumas yra dar didesnis. Numirusius vaikus brazilai vadina „anjinho“ (angeliukas). Juos ir apvelka panašiais ir angelų rūbais, ant galvos uždeda laukinių gėlių vainiką. Vaikų nesupa į drobę, įdeda į paprastą dėžę be dangties,

apiberia viršų gėlėmis ir taip neša į kapus. Lietui lyjant grabas taip pat neuždengiamas niekuo. Grabą neša tik vienas vyras. Nėstant lentų, padaromas iš bambū lyg ir plaustas, ant jo padedamas vaiko lavonas ir ant galvos nešamas iki bažnyčios. Pasitaiko, kad atnešęs lavoną neranda kunigo. Tuomet jį padeda vidury bažnyčios ir eina sau. Atsitinka, kad klebonas atėjęs į bažnyčią randa tik „anjinho“. Tuomet privalo eiti ieškoti nešėjo, iš kurio sužinotų mirusio vaiko vardą. Todėl tenka per pamokslus smarkiai apibarti parapijiečius už tokius žygius.

## VI

### Juokingas uždarbis.

Retai kuris kaboklas turi nuo savą ūkį. Dažniausia dirba pas kitus fazendierius. Atlyginimą ima pinigais. Vyro uždarbis siekia nuo 1\$200 iki 2\$000. Tikrai juokingas uždarbis. Bet fazen-

dieriai yra priversti jiems tiek mokėti, nes jeigu mokėtų daugiau — neturėtų darbininkų. Atrodo keista, bet taip yra. Mat kaboklas uždribęs kiek pinigų nedirba iki tol, kol juos visus neišleidžia. Niekuomet netaupo nors vaikšto apilyšę ir basi. Yra tokių, kurie eidami į miestą turi net ir rūbus pasiskolinti iš kito. Jie yra patenkinti, jeigu turi maisto šiai dienai, apie kitą jie negalvoja. Yra atsitikimų, kad vestuvėms jauniejai taip pat privalo viską skolintis, o tuojau po šliubo eina dirbti, kad galėtų pavalgyti.

Kada kas nors smarkiai susergera ir reikia kviešti gydytoją tenka ligonį nešti į miestą. Vežti niekas nemano /mat, vežimų retai kas turi/. Paima ligonį su lova, viršų apdengia nuo saulės ar lietaus ir neša į miestą.



SKAITYK IR PLATINK  
«LIETUVI»

## Miljonierius, kuris dar nevažiavo automobiliu.

Anglijoje gyvena nebe jaunas žmogus Joė. Jis vadinamas malūnininkų karaliumi. Jis dar šiandien tebesivažinėja trečioje klasėje ir automobiliu savo gyvenime nė karto dar nėra važiavęs. Jis pereitais metais Anglijos finansų ministerijai pasiuntė trumpą laiškelį, visai neskelbdamas nė savo pavardės. Laiškelyje būta šitokio turinio: „čia jūs rasite mažą pinigų pervežimą, kurį sunaudokite pagal savo nuožiūrą“. Maža suma pasirodė besanti pustrėčio milijono svarų.

Senis Joė, Josephas Rankas, dėl to yra toks nežinomas, kad jis savo amžiuje nėra davęs spaudai nė vieno pasikalbėjimo 1854 metais jis gimė vieno neturtingo Yorkširės malūnininko šeimoje. Būdamas 21 metų amžiaus jis įsigijo nuosavą malūną. Tada jis išgirdo vidaus balsą, kad jis būtina turis supirkti javus. Visais būdais jis tada stengėsi supirkinėti javus. Ir tai jam padėjo. 29 metų amžiaus Joė pasidarė milijonierius. Po to jis pajuto palinkimą vykti į Afriką misijų, tačiau jis išgirdo kitą vidaus balsą, kad jo amatas yra malūninkystė. Ir šį kartą jis pasiliko ištikimas savo pašaukimui. Po to jis išvyko į Londoną, kur jis įsteigė javų biržą. Nuo to laiko jis savo turtus padidino dar du kartus.

Šiandien senis Joė tebegyvena dar 2 kambarių bute, vaikišioje pėsčias ir nesinaudoja automobiliu. Jis nepriėmė nė bajoro titulo. Joė nelanko nei teatrų nei koncertų. Jis namie nieko neprima. Vis dėlto jo sensacingoji dovana jį iškėlė į dienos šviesą ir paskyrė jam seniausio milijonieriaus vardą.

## Įsrasta kvepianti elektros lemputė.

James B. Clyne, gyvenęs Či-

kagoje, pasižymi ypatingu išradingumu. Jis išranda tai, ką tik pasižada ir, reikia manyti, kad šis ypatumas jį vieną dieną padarys milijonieriu. Štai jis išrado elektros lemputę, kuri ne tik šviečia, bet kartu skleidžia ir kvapų orą. Šį savo išradimą jau spėjo užpatentuoti. Tai gi, kiekvienas mėgėjas gali savo kambaryje turėti mėgiamiau sių gėlių kvapą, o šokių salė gali būti papuošta dirbtinomis gėlėmis, tačiau tos gėlės kvėpės. Tokios elektros lemputės ypatingai bus naudingos ligoninėse, nes juk yra aromatų, kurie, kai kurių gydytojų manymu turį labai teigiamos reikšmės li-



Jaunlietuviai šventadieniais mėgsta pasivažinėti laiveliais.

goniams. Įvairiose teatro ar kitose salėse bus galima šias lemputes taip pat naudoti, nes, reikia manyti, kad jos galės skleistis taip pat ir dezinfekuojant orą. Taigi, naujųjų lempučių ateitis labai viliojanti.

Naujosios elektros lemputės lizdą įsukamos taip pat, kaip paprastosios. Vienintėlis jų skirtumas nuo paprastųjų yra tas, kad jos yra apgaubtos moliu arba alebastru. Norimojo kvapo parfumai arba medikamentai yra šioje medžiagoje, o kai lemputė ima degdama kaisti, tuo pačiu ima skleistis ir kvapą. Clyne so išradimas, atrodo, netrukus susilauks didelės paklausos, nes

mėgėjų kvapiame ore gyventi niekuomet netrūks.

## Ar gali ištirpti ašigalių ledynai.

Visiems žinoma, kad kadaise žemėje viešpatavo ledų gadinė. Nuo to laiko žemės ašigaliuose ligi šiol užsiliko didžiausi plotai ledynų. Pietų ašigalyje, pagal mokslininkų apskaičiavimus yra per 13.760.000 ketvirtinių kilometrų ledynų plotas, o šiaurės ašigalyje — apie 3 milijonus. Gamtininkai pastebi, kad visame žemės rutulyje oras ima

mės rutulyje temperatūra staiga pakiltų tik trimis laipsniais, tai mūsų žemę ištiktų neįsivaizduojama nelaimė. Tirpstančių ledynų vanduo taip papildytų vandenynus, kad Jungtinių Amerikos Valstybių rytinė dalis pasinertų vandenynė ir tik aukščiau sių pastatų viršūnės bekyšotų iš vandens. Europoje beveik visa Anglija būtų užlieta, Olandijos neliktų nė ženklų. Viduržemio jūra susiliėtų su Rusijos Kaspijos jūra. Pusė Indijos ir Kinijos būtų užlieta pot vnyo. Daugybė didžiųjų salų atsirastų jūros dugne. O visa Lietuva ir visas Pabaltijos kraštas būtų apsemta apie pusantro metro gilumo. Tačiau visa tai įvyktų tik staiga atsilus orui visoje žemėje. Bet jei oras žims atšilti pamaži, po 1 — 2 laipsnių perimtą metų, kaip tai pastebima dabar, tai jokios potvynio nelaimės nebūtų. Nors vandenynai ir pakiltų, bet daugelį sausumų jie apsemtų pamaži per dešimtis metų, todėl gyventojai galėtų pasitraukti į aukštesnes vietas. Šitai mano mokslininkai, kurie pastebėjo, kad visoje žemėje oras pradeda pamaži atšilti.

## NEPAKENKS ŽINOTI.

— Senovės graikų filosofas Demokritas, vadinamas besijungiančiu filosofu, pats sau išdūrė abi akis, kad išorinio pasaulio vaizdų netrukdomas galėtų mąstyti.

## JUOKAI

### GREITA OPERACIJA.

Susirgus anglų artistui Hathe gydytojas priėmė jaudų vaisių gerti. Vieną kartą tarnas apsiriko ir padavė vietoj vaisių rašalo. Vėliau, pastebėjęs savo apsirikimą, jis atbėgo pas Mathev šaukdamas:

— Pone, atleiskit! Vietoje vaisių aš jums padaviau rašalo!

— Nesvarbu, — raminančiai atsakė Matthew, — išgėręs aš pajutau, kad tai rašalas ir tuoj nuričiau sugeriamojo popierio galą.

## ATSARGUMAS.

Bankininkas /operuojančiam chirurgui/ — Jei aš užmigdytas ką nors apie mūsų banko balansą prasarčiau, tai atsiminkite, kad kiekvienas žodis bus neteisėbė.

Vienas amerikoniškas laikraštis pasiryžo sužinoti, ką jo skaitytojai laiko gražiausia pasaulyje. Už geriausią atsaką buvo paskirta gera dovana. Dovana teko tam asmeniui, kuris prisiuntė tokį atsaką:

— Gražiausia pasaulyje būtų matyti žmogų, vedantį pavojingą lieptu savo uošvę ir negalvojančią stumtelėti ją nuo liepto.

— Ponia šeimininke, ar aš vaikas karpo baltaus tvarkoj grįžau iš klubo, — klausia nuomininkas.

— Tvarkoj, tai tvarkoj, tik kepurę iš gatvės parnešė saragas, o vieno bato ir rankogalių ir dabar dar nėra, — paaikšino šeimininkė.

## TAI ATLIKS ŽMONA.

/Kirpykloje/

— Ar ištrinkti ponui galvą?  
— Dėkui, šiandien vėlai grįšiu namo ir tai atliks mano žmona.

## KATRIE GERESNI.

Ji: — Be bejo, tu vėl užmiršai savo pažadą. Ir tikrai, kai jums vyrams ką sakyk, tai pro vieną ausį įeina, o pro kitą išėina.

Jis: — Na, o kai jums moterims ką pasakyk, tai pro abi ausis įeina, ir pro burną išėina.

## ABU NELAIMINGI.

Užpultasis: — Mielas žmogau, tamsta pagalvok protingai, aš be pinigų negaliu pareiti namo: mane žmona išvarys iš namų.

Užpuolikas: — Nieko negaliu tamstai padėti: toks pat likimas ir mane ištiktų.

## Vaikų Kampelis



### Juozas Rauličkis. Rytas.

Pabusk, pabusk, vaikel! Jau rytas. Ar girdi? Visi kas rytą kelias, Kurie gyvent verti...

Laukai ir pievos žėri Lyg auksu, sidabru... Saulutė atsikėlė. Prie darbo eik ir tu.

Graži diena, kai švinta Gyvenimo džiaugsmu. — Pabusti — tai gyventi Su rytmečio jausmu!

Frigorifico Anglo, 1939-2-10.

### Ožys ir lapė.

Bėgo per laukus lapė, į varnas užsižiopsėjo ir įkrito šulinį. Šulinyje vandens nedaug buvo, prigerti negalima, bet ir išškoti neįmanoma. Stovi apė,

prisiglaudusi prie rentinio, ir galvoja, kaip galima būtų išsigelbėti.

Eina laukais ožys. Eina jis rimtai, galva mosikuoja, kartais sumekena. Priėjo jis prie šulinio. Žvilgtėrėjo šulinio gilumon ir pamatė ten lapę betūnančią. O laputė, išgirdusi ožio mekenimą, snukiu prie vandens pripuolė, lakti pradėjo.

— O ko tu, kūmute, šulinį įlipai? — klausia ožys.

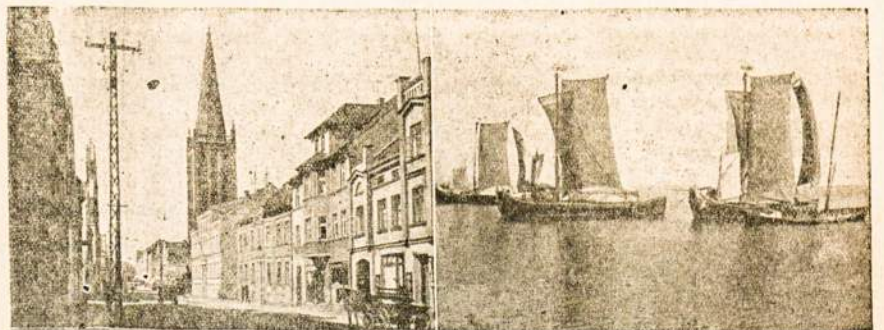
— Ten viršuje karšta, trošku, tai aš pasieškojau pavėsio.

— O ką tu ten veiki?  
— Vandenių laku.  
— O ar geras? ar šaltas?  
— Oi gardus! O koks šaltas! Ožį jau seniai troškulus marino.  
— Pasitrauk į šalį, ir aš pasitave išoksiu! — suriko ožys.  
— Šok, kūmuti, šok, balandė! Ji! Bus vietos ir tau pakankamai.

Ir šoko ožys, vos lapės nenudobė.

— Ot kvailys, — sako lapė — ir iškoti nemoka, visą mane aptaškė... Na, lik sveikas. Striketlėjo lapė ožiui ant kupros, nuo kupros ant ragų ir iš šulinio iššoko. Tiek ją ožys ir tematė.

Ožys dvi dienas išbuvo šulinyje. Žmonės kažkaip jį užtiko ir už ragų ištraukė, dar rykšte per šoną suplikė.



Čia matome Klaipėdos vaizdus, kurie jau... vokiečių. Tikėk jaunasis lietuvi, Lietuva buvo galinga — jos galybei valanda dar ateis.

Vysk. M. Valančiaus mokyklos III-jo skyriaus mokinė BIRUTĖ POLIŠAITYTĖ. Birutė kasdien mokyklos lankyti negali, o tik ateina į mokyklą patikrinimui. Anksčiau mokėsi Kaune prie „Saulės“ gimnazijos II-me skyriuje. Birutė dabar eina 9-sius metus.

**PRISIEKUSIS VERTĒJAS.**

**MIGUEL OCOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.  
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chomadoms ir pilietybės įgijimui.

**Daktaras**

**A. Jazara-Snege**

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve nerijos ir moterų ligos.  
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.  
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.  
Tel. buto 2-5068.

**PRISIEKUSIS VERTĒJAS**

**DR. WLADIMIR DE THIMĒ**

Rua Direita Nr. 36 Telf. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalų brazilų įstaigose, kreipkitės į advokatą De Thime. Daro dokumentų vertimus į interiora, prisijūnciant norimus išversti dokumentus ir 25\$000 pinigais.

**Dr. Paulo Licciardi**

**Santa Casa Gydytojas-Operatorius**

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĒNESINIŲ PIR TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos pro cesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIAJ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

**Dr. Adolpho Taubkin**

**ADVOKATAS**

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.  
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.  
KALBA LIETUVIŠKAI.

**PIJAUS RUTKAUSKO**

**VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA**

**„ROYAL“**

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.  
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

**DANTISTAS**

**JOSE LEVKOVITS**

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo. Tel. 5-4954  
Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

**Vokiečių fotografijų įstaiga**

**„BERNARDO“**

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiniame, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

**ARTHUR SCHMIDT**

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

**Alfaiataria Estan**



**Stasio Šliktos Siu- vykla „Estan“**

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SĄŽININGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Ši siūvykla atidare skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

**SKELBKITES TIK „LIETUVY“**

**Lietuviška**

**Spaustuvė**

**BALTICA**

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustu- vės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

**A. BUMBLIS**

R. João Theodoro, 194

**TEL. 4-2640**

**Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai**

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės (Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)  
**SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠTŲ ORKESTRAS (TRIO)**  
Lietuvių Užeigoje

**BAR RIO BRANCO**

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 S. Paulo.

**Dr. M. BARMACK.**

«Santa Casa» ligininės Chirurgijos Daktaras. Bendra klinika ir chirurgija. Vias urinarias. Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

**KUNSLTORIJA:**

Rua Prates 39, 1° and. apart. 16.nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193. Tel. 5-5843.

**„Lietuvis“ ir lietuviški laikraščiai** pardavinėjami:

**SÃO PAULO MIESTE:**

1. Ant Largo da Sé prie laikrodžio ir «bondžių» galerijos;
2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro rajone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Rua J. Paulino laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiaus krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos rąjo ne: 1. Rua da Mooca ir av. Paes de Barros kampo laikraščių kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje, V. BELOS IR V. ZELNOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk. V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilauko krautuvėje ir pas Skadą. NOATE IR BRAZ stoties kioskuose. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇÕES Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus, rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mém de Sa 110

**Daržai išsimokėjimui**

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą įsimokėjimo mokes- tį didelį daržą — ahacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pe reiras, Vid-eiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mia- kų, kurį galima parduoti po 500 reišų metrą. Traukiniai išein iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadeniais: teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

**LIETUVIŠKA SIUVYKLA**

**„VILNIUS“**

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus, kostiumus, paltus ir t. t.

Didžiausias įvairių medžiagų pasi- rinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20\$000 Į MĒNESĮ. Mūsų siūvyklo- je galite pasiūti rūbus ir neturėda- mi pakankamai pinigų.

Centras:

Skyrius:

Rua da Mooca, Pr. Julio Mesquita, 3027. Tel. 2-8854 60. Tel. 4-5015



**Laivokortės i Lietuva ir is Lietuvos pigiausiomis kainomis**

Duodame patarimų visais išeišybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą li- tais per Lietuvos Banką. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

**CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA** [kurta 1900 m.

Rua Maua 207 kmp. rua Conceicao prie pat Luz st

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai. Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadeniais tik ligi 12 val.



Seniausia lietuviška siūvyk a mūsų kolonijoje. Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir kostiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur. Taip pat turime gatavų kos- tiumų ir kelnų vilnonės me- džiagos po 3\$8000, pusvilno- nės — 1\$8000 ir brimo me- džiagos kelnės nuo 6\$500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinų rūbų. Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS Siūvykla „KAUNAS“, Rua Duque de Caxias Nr. 40, S. Paulo. (prie Sorocabano st.)

**ALFAIATARIA KAUNAS**

# Ivairios žinios

## Didelis susijaudinimas visoje Lietuvoje.

Klaipėdos krašto netekimas Lietuvai yra vienas iš didžiausių smūgių. Visa Lietuva liko nepaprastai sujudinta dėl groboniško vokiečių žygio. Ypatin gai sujudinti Klaipėdos krašto lietuviai, kurie neteko laisvės ir pateko vokiečių nacių vergijon. Klaipėdos krašto lietuviai su didžiausiu skausmu ir ašaromis seka paskutinius įvykius.

## Lietuvoje paskelbtas karo stovis.

Laikraščių pranešimu Lietuvoje paskelbtas karo stovis. Karo stovis paskelbtas sąryšy su kilusiais neramumais šalies viduje po Klaipėdos krašto užgrobi mo. Pažymėtina, kad prieš kuri laiką Klaipėdoje susibūrė volde marininkai ir kiti priešvalstybi niai gaivalai, kurie vokiečių pa laikomi leido opozicinį laikraš tūk „Bendrą Žygi“ ir kurstė vi suomenę prieš esamą vyriausy bę. Atėjus Lietuvai sunkioms valandoms įvairūs gaivalai dar daugiau pradėjo bruzdėti ir kurs tyti visuomenę. Sąryšy su tuo Lietuvoje paskelbtas karo sto vis.

## Lietuvos delegacija Berlyne.

Naujausios žinios praneša, kad į Berlyną atvyko Lietuvos delegacija su užsienių reikalų ministru J. Urbšiu priešaky, ku ri tarsis su Vokietijos valdžia

Klaipėdos ir kitais svarbiais reikalais. Derybose dalyvauja buvęs užsienių reikalų ministras St. Lozoraitis ir Lietuvos minis tras Berlyne K. Škirpa.

## Anglija pasipriešins Vokietijai.

Kovo 23 dieną Anglijos minis tras pirmininkas Čemberlenas pasakė anglų parlamente kalbą, kurioje pažymėjo, kad Vokietijos pretenzijos dominuoti visą Europą sutiks griežtą ir nugalimą pasipriešinimą Anglijos ir kitų laisvės trokštančių valstybių. Vokietija Čemberleno kalbą sutiko su dideliu pasipiktini mu.

Naujausios žinios praneša, kad Anglija ir Prancūzija griežtai pasipriešins Hitleriui žygiuoti į Europos vakarus. Jei Vokietija mėgintų pulti Belgiją, Olandiją ar Šveicariją, visoms toms valstybėms ateis į pagalbą Anglija ir Prancūzija.

## Ministras Oswaldo Aranha grįžo.

Brazilijos nšsienių reikalų ministras Oswaldo Aranha šiomis dienomis grįžo iš Amerikos Jungtinių Valstybių, kur pasirašė svarbią tarp abiejų valstybių su tartį. Ministras Oswaldo Aranha savo misijos metu labai sustiprino draugiškus santykius tarp Amerikos ir Brazilijos.

— Vokietijoje iš kalėjimo paleistas buvęs Austrijos kanceleris Šušingas.

## Hitlerio kalba Klaipėdoje.

Kovo 23 dieną Hitleris Klaipėdoje pasakė kalbą, kurioje visam pasauliui grasino dėl ruošiamo pasipriešinimo germanizacijos politikai. Hitleris pažymėjo, kad didžiojo reicho interesams ginti yra 80 milijonų su viršum vokiečių.

— Po didelio įtempimo ir ilgesnių derybų tarp Rumunijos ir Vokietijos pasirašyta nauja prekybos sutartis.

— Kalbama, kad balandžio pradžioje São Paulo svetimšalių registracijos įstaiga pradės re-

gistruoti svetimšalius ir išdavinti visus reikalingus dokumentus. Einant įstatymu, visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai turės registruotis ir išsiimti specialius svetimšaliams pasus (carteira de estrangeiros).

## SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJA IR LEGALIZACIJA

Visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai privalo le galizuoti savo padėtį ir registruotis. Advokatas Dr. Amorim teikia tuo reikalu visas INFORMACIJAS VEL TUI. Taip pat duoda juridinius patarimus ir kita.

Praça da Sè, 18 3º andar sala 31 nuo 4 iki 6,30 v. v. São Paulo.

## VISUOMENĖS ŽINIAI

Pranešame visuomenės žiniai, kad „Lietuvio“ redakcija ir administracija atidaryta kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 1 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir šventą dienomis nuo 8 iki 10 val. ryto. Trečiadieniais ir penktadieniais redakcija atidaryta ir vakarais nuo 7 iki 9 val. vakaro. REDAKTORIUS interesantus priima kasdien nuo 10 iki 12 val. ir nuo 5 iki 6 val. vakaro. Penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro.

Redakcija ir Administracija

(Pabaiga iš 4 pusl.)

siškiai tuojau įmuša vieną įvartį. Po to seka kitas, kurio teisėjas neužskaitė. Teisėjas, palaikydamas savuosius brazilus, pradeda ne vietoj švilpti ir tuo tik trukdo žaidimą, kuris baigiamas lithuaniečių laimėjimu — 1 : 0.

E.

## SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA.

Techniskas ir greitas, dokumentų paruošimas. Direktorius — ANSEIMO DE OLIVEIRA. Vedėjas — OLIVIO NOVAES. RUA JOÃO BRICOLA, 10 7-o andar sala 735. Predio Pirapitinguy Telef. 3-4390. S. PAULO. Nuo 8-12 val. ir 14-18 val. kasd.

## PATARTINA ŽINOTI.

Kiekvienam komersantui yra privaloma įstoti į JUNTA COMMERCIAL. Svetimšaliams įstojantiems į Junta Comercial yra reikalaujama pateikti legalizacijos dokumentus. Visus šiuos dokumentus priuošia AGENCIA RALICKAS. Taip pat rašomi įvairūs prašymai. Priimami dokumentai vertimui. Tarpininkauja atmainime soferių motoristų knygučių. Esant reikalui išsiimti Carteira de Identidade, išrūpi nama už 43\$000. Visi kreipkitės minėtai reikalais į AGENCIA RALICKAS, rua dos Gusmões, 324, /netoli Gabinete de Investigações/.

## VEDYBŲ TIKSLU.

36 metų amžiaus vyras, juodbruvis, pasiturintis, ieško panelės iki 25 metų amžiaus. Atsakymą rašyti portugalų kalba šiuo adresu: R. M. Caixa Postal 2014 S. Paulo

## TUNELIO PRAVEDIMUI

Reikalingi darbininkai kalnakasiai, grioviakasiai ir kiti. DĖL SĄLYGŲ KREIPTIS: BERDARDES & CIA RUA SÃO BENTO, 200 5º andar sala 85 S. Paulo.

## SKATYK IR PLATINK

„LIETUVI“

## CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Kalėdų šventėms gavo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsienių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, silkių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiausiomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užeikite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatiniais klientais.

## Lietuviams kolonistams vienintelė proga

Skubiai parduodama 150 alkeirių geros žemės su mišku tik po 100\$000 už alkeri išsimokėjimui perkant grynais pinigais daroma dar nuolaida.

Puiki vieta, sveikas klimatas, pirmos rūšies žemė tinkanti įvairioms ūkio kultūroms. Nuosavybės dokumentai pilnoje tvarkoje. Žemė randasi prie pat vokiečių kolonijos Santa Maria, São Paulo estate. Šioje vietoje žemės kaina 300\$000 — 400\$000. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: PRAÇA DA SÈ NR. 14 SOBRELLOJA, Informacijos teikiame ir raštu. Galima klausimais ir lietuviškai.

## MECHANIKAI - SPECIALISTAI FILIPE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeliuoju motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų ir naujų motociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užeikite įsitikinti. Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stambi nuolaidą.

## Lietuvių Dėmesiai SIUVYKLA „RŪBAS“

Siuvami rūbai sulig naujais mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didele praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. ir sekmadieniais.

Atsakomasis siuvėjas JONAS ČIŽINAUSKAS 67 Avenida Zelina 67



**DR. BORIS CHIPIAKOFF**  
RUA' YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Efigenia)  
Telf. 4-0316  
Vidutinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejo gydymas per 10—15 dienų su garintuja. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

**ŠOFERIŲ MOKYKLA IR DESPAŠANTAS**  
Išrūpina leidimą automobiliams, taip pat įvairius leidimus iš estado ir municipalinių įstaigų, rašo įvairius prašymus, išrūpina dokumentus šoferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, įgauna pasamus vizas ir naturalizacijos dokumentus. SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitas, šezinirgas ir pigus.  
J. GRAGNANO & IRMAOS  
Raištinė: Rua Lib. Badaró, 314 Sobrelloja-sala 6 tel. 2-6974  
Soferių mokykla: Av. Rangel Pestana, 1010.

**AGENCIA „POLLO“**  
DESPAŠANTAS FRAGOSO—RUA SANTA EPHIGENIA, 517  
Tel. 4-2230. S. Paulo. Tvarko pasų reikalus. Išrūpina pasamus vizas ir leidimus grįžimui. Sutvarko svetimšalių dokumentus. Svetimšalių registracija valdžios įstaigose. Išrūpina „kadernetas“ (carteira de identidade). Naturalizacija. Šoferių ir motoristų egzaminai. Svetimšalių kvietimai. Išli pimo Brazilijos teritorijoje liūdymai ir kt.  
Atidaryta nuo 8 iki 18 val.

**LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,**  
Pasų vertimas tik 9\$800  
Interiorą: siunčiame legalizuotą vertime registruotame laiške. Už vertimą į interiorą reikia prisijusti 15\$000.  
PRIŠIĖKUSIS VERTĖJAS  
Dr. Genoplos Moreira da Silva  
RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 2-226 S. Paulo.